

ULB Halle
001 745 832

3/1

D: Fai 1411

Nur für den Lesesaal

بۇ تىين دۇرما يو قىسىلارى بىر لەتىيەكىز!

لىلىئە

1927/836

بىزڭى او قۇدو چىمەز لەندين

Fai 1441
Lilma, L
Lenin

س. س. س. ر. حالقلارىنىڭ دۇرېب نەشرىيەتى
مه سکاۋ - 1925 يىل

З. ЛИЛИНА
Наш учитель Ленин

на туркменском языке

Центральное Издательство Народов С. С. С. Р.
Москва, Никольская, 10.

بۇتىن دۇنيا يوقسلارى بىرلەشىڭىز!

لىلينه

Bibliothek der
Deutschen
Morgenländischen
Gesellschaft.

بىز لېڭ او قو دو چىمەز لە ئىزىن

تۈر كەمەنچە لە شىرىھەن:
آ. حوجامبەردى اوعىلى

س. س. س. ر. حالقلارىنىڭ دۇيىب نە شرييياتى
مه سکاۋ - 1925 يىل

Книга набрана и отпечатана
в 1-й типографии Централь-
ного Издательства наро-
дов СС. С. Р. Москва, Ни-
кольская, 10.
в количестве 4,000 экземп.
Главлит № 42589

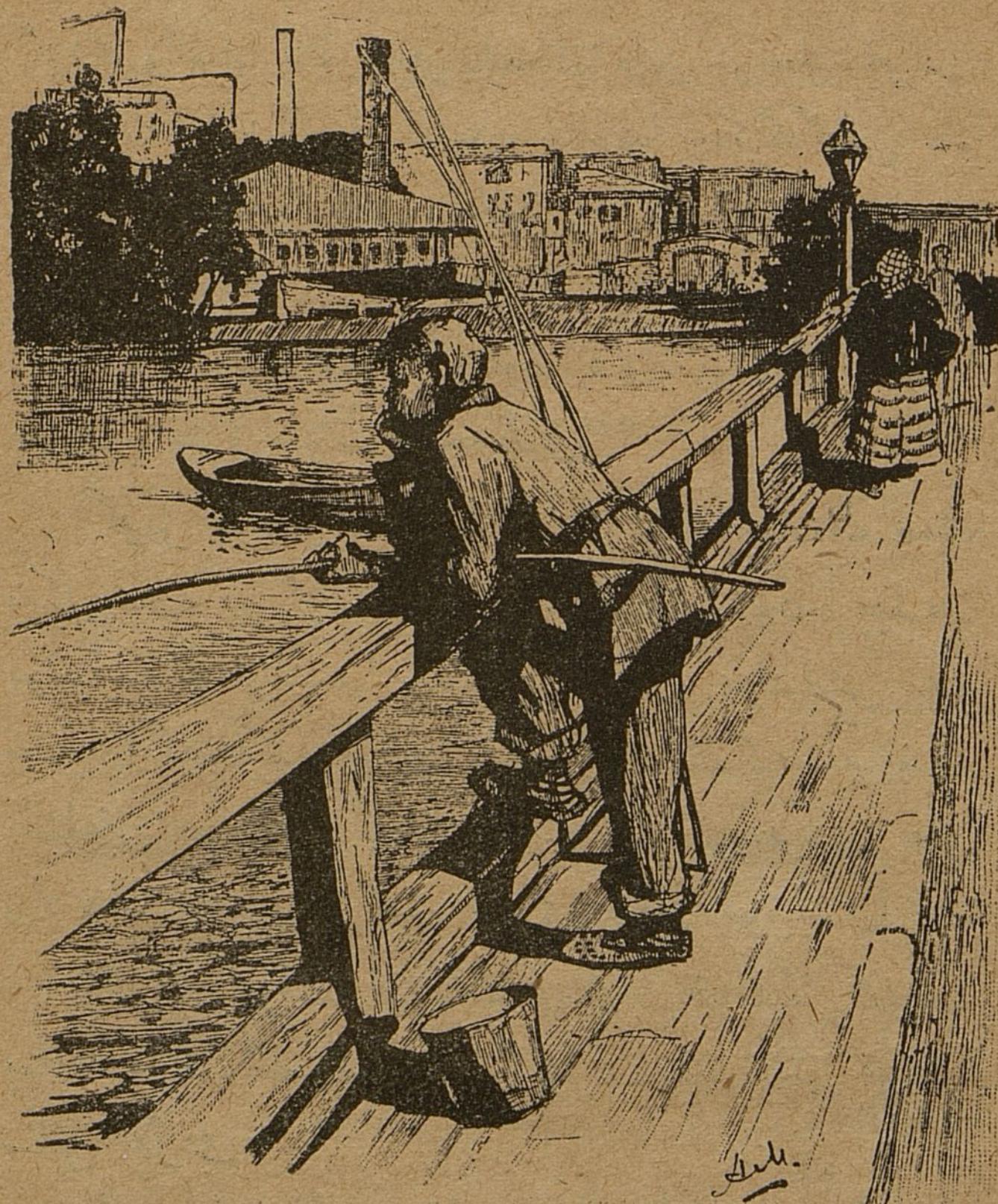
ۋالودىيە اولىيائىف - اونى اينهاشۇ آد بىلەن آتا - انهسى،
دوغان ۋە اوپالارى اوين ھەم مەكتەب يولداشلارى
ۋە مەكتەبدە كى اوقدوچىلارى چاغىراردىلار.
اونىڭ انقىلاپى گورەش يولندا بىلە ايشلەشىيان

يولداشلارى، روسىيە ۋە بوتىن دونيا ايشچىلەرى اوڭا ۋلاديمېر ايلىچ لهنىن دىب آدغۇيدىلار. (اول اوزىنى سىبرىدە لەنە دەرىاسى ياقىننى قاماغدا ياشانى اوچىن لهنىن دىب آيتدى).

ۋالوديا أوليانف - غايراتلى چاققان اوغلان؛ اول شوھين بىلەن اويناماق غوش يومر تغالارىنى يغناماق ۋە غوش توتماقى ياغشى گوريا. امما ۋالوديا أوليانف شەيلە بولسادا، مەكتەبىڭ اىكىنچى ياغشى اوقو جىسىدى. اول مەكتەب دەرسلىرىنە ئوران پوغىتا اونس ادبجان چەكىا. اول پايحاصلى ۋە ايشچەن. او ئوان كوب اوقيا. ۋالوديا أوليانف گىمنازيانى اىكىنچى ياغشى اوقوجى بولب، تىلا مىدىال بىلەن عوتاردى.

ياز گونلەرنىدە ۋالوديانىڭ اىكىنچى بىر ھەزىل اديان زادى بالق توتماق ۋە سوق دوشىمەكدى.

اول (1 سۈپىياڭە) دەرىاسىندا (سيمبىر سىك شەھەرنىدە) هاراز آرقاسىنداقى شەھەر غاتلاسىناث ياقىننى سو- ۋا دوشەردى. ۋالوديا يوزمەگى ياغشى بىلەردى. اول، بوتىن دونيا ايشچىلەر سىپىناث مو غاللىبىمى، يوابباشچىسى ۋە ُشوھراتلى انقىلاپچى بولب، اونى آرتق ۋالوديا عدىمان ۋلاديمېر ايلىچ لهنىن دىب حورماتىلاب يورەن ۋاغتىلارنىدا ھەم سۇدا يوزمەگى اوڭات گورەردى.

ۋالوديا باليغى، اسوئييغاڭه دەرىياسىندا سىيمبىر سك
شەراب زاۋدىنىڭ ساغ تايىندا، سو آلنىان كۈپرىنىڭ
اوستىتىدەن چەڭىڭەك تاشلاپ توتاردى. شۇل زاۋدىڭ
حۇۋلىسىندا چوقور ۋە ھاپا ياب باردى. گونلەرده بىر

گون، ۋالوديا شو چوقىر يابدان بالق توتجاق بولمپ،
اسسان جانندان آيرلىدى. ۋالوديا چەڭكەگىنى سو
ۋا تاشلان بادينا تايىب ايلايلى يابڭ اىچىنە دوشدى
ۋە لىن، اونىڭ ۋە يولداشىنىڭ غىقلېغۇزا زاۋددان بىر
ايشچى گەلب اولمەن غوتاردى. بولماسا ايلايىا
چومب، غارق بولب گىتجە كدى.

گويز گونلەرنىدە ۋالوديا غوش توتماغىيڭ ھەۋە
سکارىدى. بىر گون غوش اوستىندە، ۋالوديا بىلەن
يولداشىنىڭ آراسندا جەنچەل چىقدى. يولداشى بەدە
خاندان گەلەجەكە كەنەن بىلەن دونيا زەھەمەتكەشلەرىنىڭ
باشلىقى بولجاق ۋالوديانى ايتەرب گويمەردى. ھەر
زاد ھەم بولسا بىر آزاجق آغىرى بىلەن غوتىلدى.

ۋالوديا كاۋاغۇت اوزىنىڭ ايسلاەن غوشىنى توب
بىلمەسى. آتا- انهسىنەن پول سۇرآب شورەيللى غوشى
ساتن آلاردى.

ۋالوديا غىشىدا دوستلارى بىلەن اوز حوئىلilarىنىڭ
ايچىنە قاردان داغ ياساب تايماشاق اويناردى.

ۋالوديا كاۋاغىتلاردا شەيلە شۇۋۇقىنلار ادەردىكى، بۇ
ادەن ايشلەرىنىڭ قاقاسىندان ۋاران غاتى تەنبىلەر آلاردى.
قاپاسىنىڭ يانىنا ھەر ۋاغىندا گەلب يورەن ماتارىن آدى

موللانڭ جوبىسىنەن، كولچەسىنى آلب گىزىلەب غو ياردى.
نامەدەندر، ماتارىنىڭ جوبىسىنەن الميدام پەرەلڭ كولچە-
سى گورىنېب دور اردى. اينهاشۇ كولچانى بىرگۈن آلب
گىزىلەدى ۋەلى، فاقاسىندان ھەم گەرەكلىيچە يۇمرق گوردى.
ايكنجى يولا اول، ماتارىنىڭ قالوشىنا ھاپا سەپب،

يەندە اوشكىدەن ھەم پوغتارا ق تەنبى آلدى.
اونڭا مەكتەب يولداشى ن. نەفەدوف آيدىا: «ۋالوديا
كۈپىلەنچ بىز لڭ شولۇقلۇغۇمىز لڭ ھەممەسىنى اوز اوستىنە
آلاردى». ۋالوديانڭ اوغلانلىق ۋاغتنىدا ئاخىلى بولا-
نلىغىنى بىزە اينهاشۇ كشى آيدىرب بەردى.
ۋالوديا أولىيائىق دوغرىسىندا اونى 12-13 ياشىندا
ئىبارى بىلييان قاررى قومۇنىست ھەم گورر لڭ اتدى.
اينها اونڭ بەرەن گوررىڭى:

«ماڭا ۋلا迪مەر ايليا اوغلىنىڭ اولى دوغانى-آلېكساندر
ايلىيا اوغلىنىڭ يانىنا بارماق لازم بولدى. (آلېكساندر
ايلىچ انقىلا بچىدى، اول دايىحانلار لڭ ياغدا يىنى دوزەتمەك
ماقسادىدا گورەشەنى اوچىن اونى اورس پاتشالارندان
اوچىنچى-آلېكساندر آسى). مەن سىيمىرسك شەھەرىنە
ارتىر بىلە ساغات 75 گەلدىم.

ۋولغا دەرياسىنىڭ بويىنداقى توقايىقدا آررىق يوزلى،
12-13 ياشلى، آڭنى چەڭكەكلى بىرگىمناز يىستىجاغاشى
(اورتا مەكتەب اوچوجىسىنى) دوش گە تردىم.

«مهنڭ، اوليانفڭ بىاغى نىردى ۋە اوئىڭ اوغلىي
آلېكساندر ايلىچى بىلىامىسىڭ! دىب بىرەن سوراگىما
جوغاب بەرمان، الينى آغزىنا توتىپ، «ساشا!» دىب
قىيغىرىدى. برمۇندان سوڭرا اڭنى توپەڭلى آلېكساندر
وليانف گورنۇدى. «مەن اوڭما اوزيمىڭ كم اكەنلىيگىمى
بىلدىرمى. اول مەنى اوز باغيينا آلب باردى.

«گىمناز يىستجاغاش» ھەم بىز لەن بىلە باردى.
آلېكساندر مەنى اوز اوپىنه آلب گىردى. بو اوى
اوج هوجرەدەن ايتارات بولب، تغشىتلىجا بەزەلەن
اكەننى. آلېكساندر ايلىچ، مەنڭ مىغمانلىيغا غالماگىمى
سورادى.

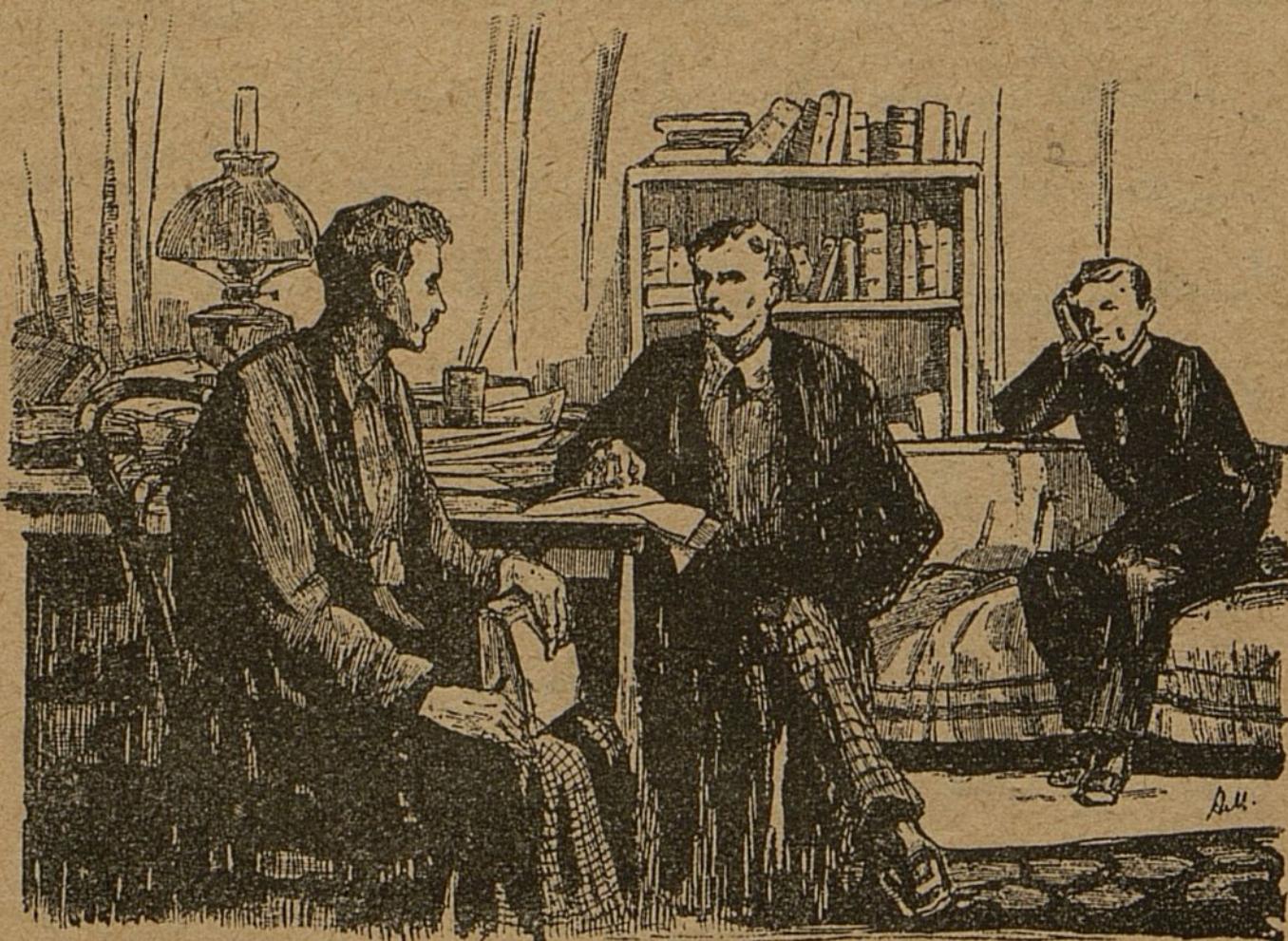
«اول، گىمناز يىستان: سەن بويەردەن نامە «ايىشلاپ
دورسەت؟ - دىب سورادى.

چونكى مەن سەنڭ بىلە گەلدىم، دىهەن جوغاب بولدى.
آلېكساندر بە گەنج بىلەن «ناخىلى قوز يچاغاش»
دىدى. مۇندان سوڭرا اول ماڭما غاراب گەپلەدى:

«- تانىشىڭز! - بوكشى مەنڭ اينىم ۋladimir ايلىچ،
گەلچەكىدە آدۋاقات (زاكونچى)، هازىردا يەكە گىمناز يانڭ
3 نجى سىنپ او قوجىسى.

«گەلچەكىدە آدۋاقات» مەنڭ اوڭىمە جىددى
سۈراتىدا غايىشارب، اليمى پوغىتا قىسى ۋە آغا سىنما

سەرەدەب: «اوزىمەڭ ئەلچەكە كەم بولماجاغى بىلىميان ۋەلى، سەنڭ اوغرىسىز يەرە گەپلاپ يورمەگىڭىڭ ھېچ زاد بولماجاغنى بىلىان، دىپ ماڭا اگىلىپ اويدەن چىقىدى. «اونىڭ گورنىشى، ھەم گەپلەرى شەيىلە گولنج ۋە مانىلىك يىكى، بىز اىكىمىز ھەم اغتىيارلىرىز گولما گە باشلادق. «اولىيانفلار ڭقىدا مەن بىر آى ياشادم. بىز گەپلەشب اوتران ۋاعتىيە زدا ۋالوديا ھەر ۋاغت

گەلب، آعاسىنىڭ كەرە بادىنا اوتراردىدا، بىر آغز ھەم سوزلىھمان بىزىڭ گورڭىمىزى اشىدەردى. بىر نجى

ۋاغتىلاردا مەن كۈپىلەنچ سوزىمى كەسب دوراردىم.
امما آلىكساندر اينىسىنە ياقىم بىلەن سەرەدب آپتىدی:
اونىڭ يانىدا چەكتىمان گەپلا بەرڭ. اشىدەن زادىنى
اول ھېچكىيە آينماز؛ اول سرسا قلاماغا اوكتىدە.
دوغريدان، ۋالوديا اوزىنىڭ ياشىينا دوغرى گەلمەدك
پوغتالىق ۋە آقللىق بىلەن مەنى حايىران قالىرىدى.
مەن يەكە اوتران ۋاغتىلارمدا، اول يانىما گەلب، سورگون
(سيبر) ۋە سورگونە گىدەنلەر دوغريسىندا سوراماغا
باشلاردى. اول، سەياسى يول بىلەن سىبىرە گىدەنلەر
ۋە اولارڭ دور موشلارى بىلەن كوب هوۋەسلەنەردى.
«اونىڭ سوزلان پىرىنى مەن ياغشى يادمدا
ساقليان. بىر يولا او نىڭ بىلەن پىكىر ۋە مەسلىك
آزادلىقى حاقندا اوزاق گەپلەشب او تردىق. اول
بىردىن او يىلانب سوزىنى كەسىدە، سوڭرا سورادى:
» — آيدىكىز: أگەر دە مەنىڭ آتام شولە ئىمەك ايسلىسەد
مەن اونى يامان گور سەم شول ۋاغتىدا مەن گوناكار،
حايىن بولارنى؟

« — ھېچ ۋاغتىدا بولمازىڭ.

« — اوزە يلى بوليان بولىسا، نامە اوچىن حوكومەدە
رازى بولمادق آداملار آپدار بولىالار ۋە اولارى

صورگونه ایبەریالھر یا کى کاپىر دىقاپىر يىستلارا مەڭزە.
دې أسب او لىرىالھر؟

«ۋە اىزىنى أوزمان شەيلە سوراغلار بەردىكى،
ھابىلار اونئىڭ مەينىسىنڭ اوغلانلارچا ايشلام مىانلىيگىنى
کورگەزىم دىلەر.

«كىدەنمە مەن ۋالوديا بىلەن دوست بولوشب
آيرلىشىم ۋە اول ساشا آرقالى حات يازب دور ماغا
سوز بەردى.

1883 يىل نۇياپىر آيینا چەنلى اىكى یا اوچ
مەرتەبە خات آلانم يادمدا بار.

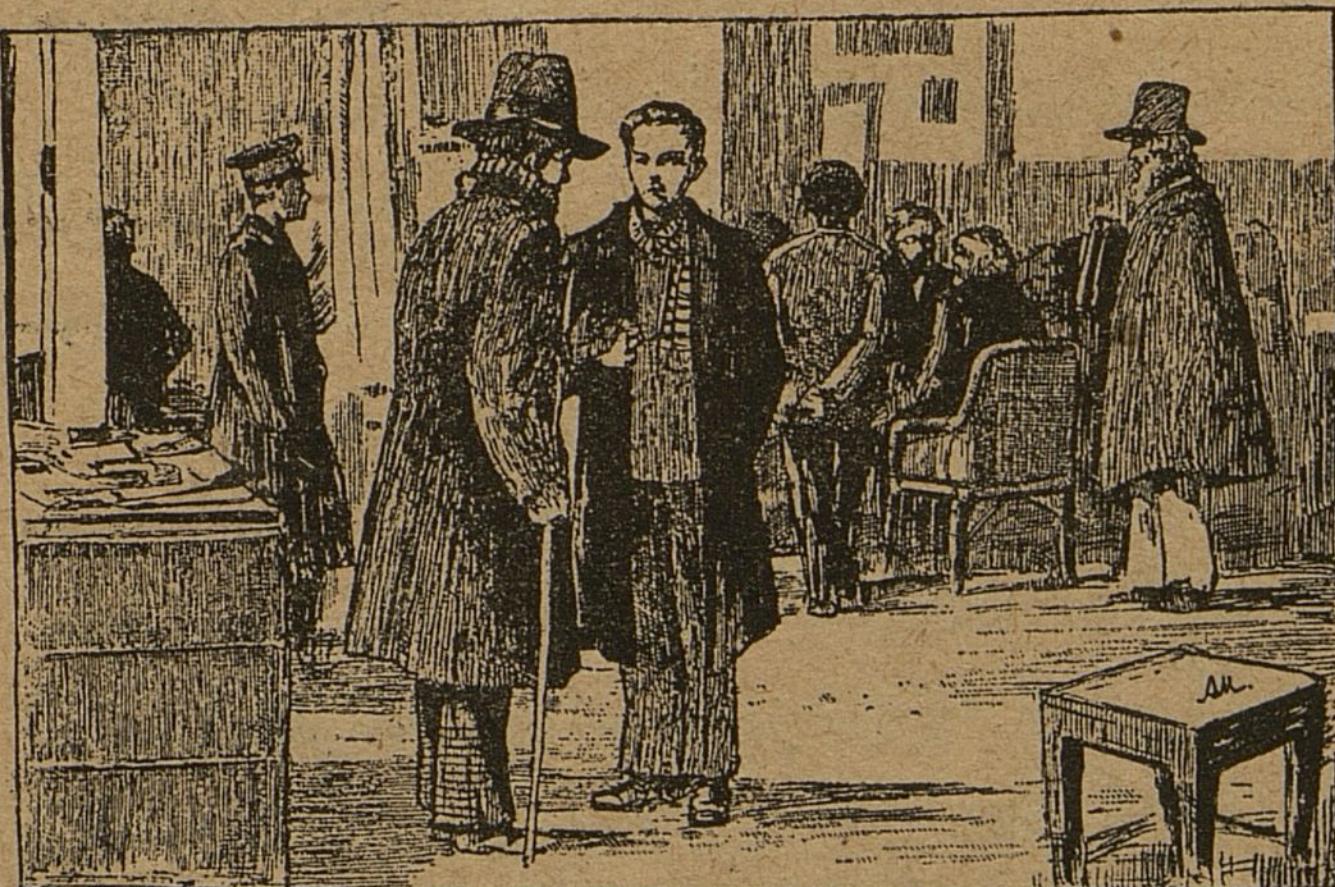
اپكىنچى يولامەن ۋالوديا بىلە 1889 يىل گویىز دە
فازان شەھەرنىڭ اوچراشىم. بىز بىر زاچە انقلابچىلارڭ
پولېسىدان گىزلىين ياسالان يىغناغاندا دوشگەللىشك.
«مەن يولداشلارڭ بىرى بىلەن گەپلەشب دور قام

بردەن بىرسەس اشتىم: ۋلا دىمیردا يى، سزمى بو؟
دىيەن آرقاما اوژىل بىر قاراسام قىسغاراق بويلى، 20
پاشلارندىا بىر ياش يىگىت الينى ماڭا غارشى اوزا دې
دور يىا.

ياش يىگىدەن ماڭا بىر تانش يەرى بار يالى
بولى ۋەلى، اىلىكى بادا اونى يادىما دوشىز بىلەندىم.

«گانچاروف چو قورى» يادىگىز دا بارمى؟ دىب يلفردىدا
يادىما دوشىرىدى.

«ۋالوديا، سزمى! دىب قىغىردمدا اونىڭ ئىنى
قىسىم.

«بو ۋالوديا اولىيافىدى. كېچىك اوغلانلىقدان يىگت
بولىدر. اوندا ھەم ناخىلى يىگت - چىن اينقىلاپچى
گورەشچى.

«اول، بوتىن اوز دور موشىنىڭ زەھەمەتكەش، ايشچى
دایحان، ازىلەن ۋە آزاب گورەنلەرە باغلى اكەنلىيگىنى
شۇۋاغتىڭ اوزنەن آچق بىلەردى. شول ۋاغتدا اونىڭ

اوزىنە هېچزاد گەرەك دالدى؛ غايىنام بوتىن زادلارى
ۋە ھەممە دورموشىنى باشغالارا باغشلاردى.

ۋالوديا اوليانف، ۋلاديمير ايلىچ لەنин بولدى.
اول ھايىسى يۈل بىلەن گىمناز يىسلقىدان چىقب،
دونبىانىڭ اىڭ بويوك كىشىسى ھەم بلەدارى، بوتىن
جۇنیا اپىشچىلەر سىپى ۋە دايغانلارينك مو غاللىبىمى
بولدى؟ بۇ حاقدا اونىڭ مەكتەب يۇلداشى يَا. بودوشچەف
ۋە اونىڭ كىچى او ياسى مەرىيە ايلىنىشنا گوررەڭ ادىالەر.
«ۋالوديا اوليانف گىمناز يىست ۋاغىندان باشلاپ
اىشچى ۋە دايغانلار دورموشى بىلەن كوب ھووھسەلە -
نەردى. روسيەدە اىشچى وە دايغانلارنىڭ نائىجىلى
يامان آحوالدا ياشىيانلىقلارينى اوزىنەڭ اولى آغاسى
آلېكساندر دان ۋە او قان كتابلارندان بىلەردى.

«اوزىنى دولقىلاندرىyan، دىنچىز لاندرىyan مەسەلە -
لەرى دەررە ئۆ يۇلداشلارينىڭ آراسىپىنا تاشلاپ، پەركەتىش
آلاردى.

«ھەرىھەر دە كى، نىردى يەغنانماق مومكىن بولسا
(توماشادا، سەيدىدە، باغدا، قىش گونلەرى اسىسى
خانالاردا) ۋالوديا ۋە اونىڭ يۇلداشلارى قىسىلىش بىر
پەرە او يىشەر دىلەر. بۇ يەر دە ۋالوديا ۋە اونىڭ يۇلداشلارى دا.

يغانلاركى حالى ۋە ايشچىلەرلۇڭ آغرى گونلەرى حاقىندا مەسىلە قوزغاردى. اينها شو مەسىلەلەرى بىز سەرەدب چىقاردىق. بىزلىك آرامىزدا ۋالوديا زور آبرايى بىلەن پەيدالانا.

ردى. بىز ھەر ۋاقت اونك سوزىنە غولاق سالاردىق. اگەر دە آرامىزان بىرى اونڭ آيدانىنا غوشىلماسا، اول اوزپىكىرلەرىنىڭ دوغى يلغىنى دوشىنلىرىب ۋە اسپات ادب بىلەردى.

كابىر سەبەبلىرى گورا بىزلىك يغناقلارمىزدا ۋالوديا گەلبەبلەمان غالسا، ۋالار اوران غۇۋشاق ۋە گۈۋنسىز گەچەر دىلەر. شول يغناقلاردا باشلىيغىڭ يوقلىيغى سەزىلەردى.

«ۋالوديا بىزى ايش ۋە گوررىيڭلەر دە اوچورىسىز زور مەسىلەلەرلۇڭ اتراپىنا بو تىن اونسىمىزى بىر دىرىزدى.

سەيلە، سۇۋ دوشىما گە گىدەنمىز دە ۋە قاردا اوينانىمىزدا ۋالوديا برنجى گەزە كىدە بولاردى. اول شونىڭ بىلەن بىر دە ڭىدە كوشت اويناماغى ھەم ياغىشى گورەردى. ۋالوديا اوزىنىڭ قروجوغىنا ھەر بر تايپادان بولسادا، اوزى ھۆۋەسلەنەن زادىنا، ھۆۋەسلەنپان پاشلارى ۋە او قوجىلارى قابول ادەردى.

ۋلاديمير ايلىچك كىچى اوياسى مارىيا ايلينيشنا
آيدىا:

«ۋلاديمير ئىليليج انهەن دوغما قابلىيە تلىدى. ھەر
بر توتان ايشىنى يەرىنە يەترمان تاشلامازدى. امما
بولاردان باشغادا اونڭ بوتىن دونيا باشلىغى بولماغانڭ
سەبابى شو ايدىكى، اول او قوماق ۋە ايشلەمە گى
يانغىشى گورمەدە.

«ۋلاديمير ايلىچ ھەنىز گىمناز يادا او قاب يورقا،
اوزىنڭ بوتىن دور موشىنا ماقساد ادب آلان انقىلاپى
ايىشلەرنە تايپار لانماق اوچىن، بوتىن كىچەلەرنى كتاب
او قاب گەچىرەردە.

«اول كۈپىلەنچ ھەم گىمناز يانى غوتاراندان سوڭرا
زور ايشلەماگە باشلادى. (گىمناز يانى 17 ياشندا
غوتاردى) .

«1887 نچى يىل يازدا اونڭ آغاسى آليكساندرى
انقىلاپى ايشلەرى اوچىن آسب اولدىرىدىلەر دىھەن
خابارى آلدق. شو زەيللى آغر بر خابارك گەلەن
موھلەندە ۋلاديمير ايلىچك يۇزى آچق آيدىب دوراردى:
« - يوق، بىز بەيلە يول بىلەن گىتمەرس بەيلە يول
بىلەن گىتمەك بولماز. »

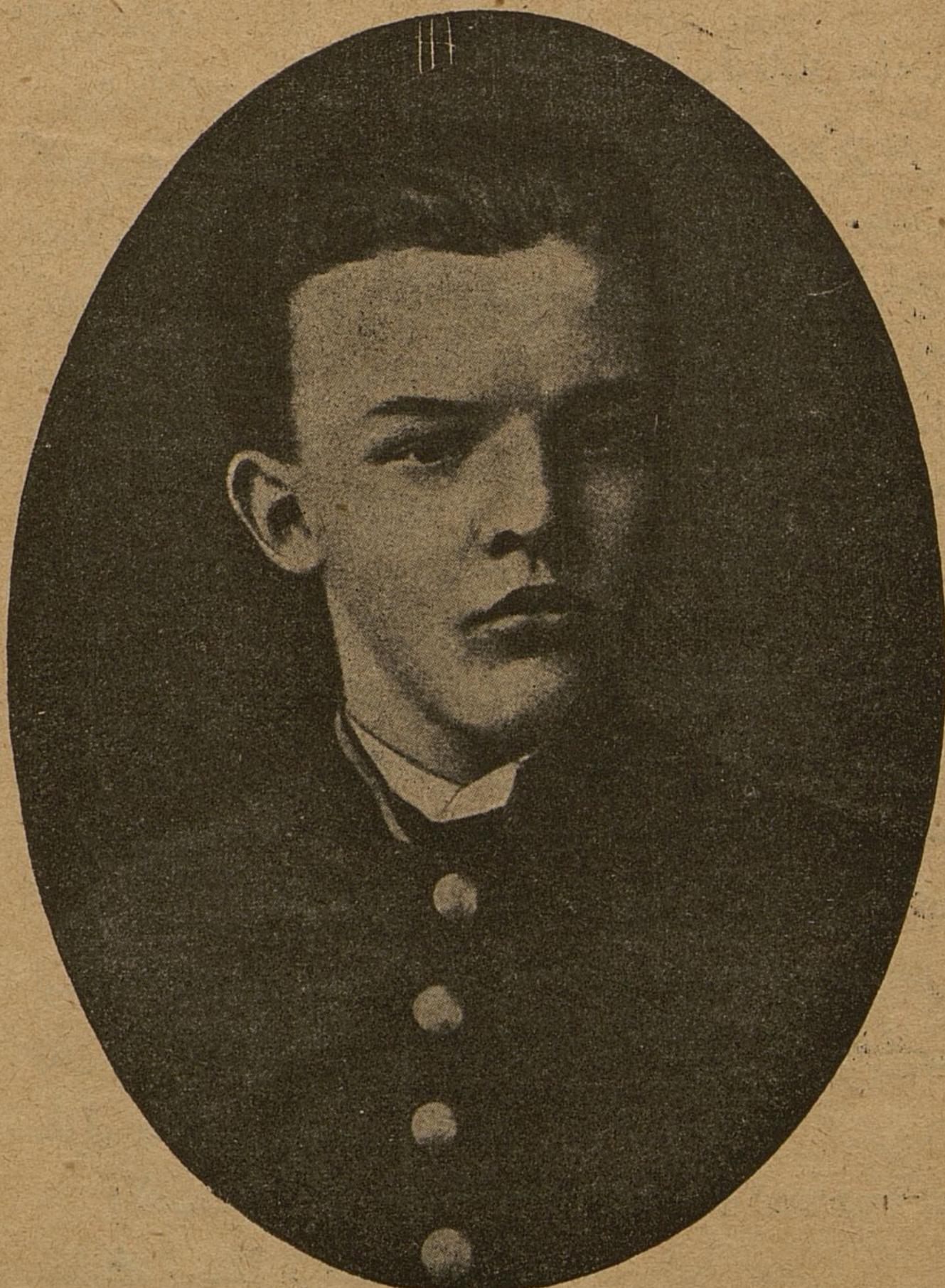
«أينها شول ۋاغتدان باشلاپ، روسييەنى پاتشاۋە
بايلاركڭ اللەرنىدەن آزاد انمەك اوچىن اىڭ بىر دوغرى
 يوللاردان حاساب ادەن يولىنا اوزىنى پوغىتا تايىارلاماغا
باشلادى.

«مهنىڭ آچق يادما باركى، بىز سامارا گوبىر ناسىدە
ياشاب يورەن ۋاغتىمىزدا، ۋلاديمير اىلىچ گوندە ارتىر
چايندان سوڭراكتاب، دەپەر، قالام ۋە لوغاتلار بىلەن
يوكلەنب؛ اوقوماق ۋە تايىارلانماق اوچىن باغانڭ اىڭ
بر دىنج يەرىنە باراردى. باغدا بولسا اوترغۇچ ۋە
اوستەل باردى. اينه شويەردە ۋلاديمير اىلىچ گونىنىڭ
کوپىسىنى كتاب يانداگە چىرمىدى.

«اول يە كەكتابى اوقياب چىقماق بىلەن ھېم
قاناغاتلارنى، اوقان كتابىنىڭ اىڭ گەرەكلى يەرلەرىنى
يادتوب، اوز باشىنا آيرىجادەپەرە گوچىرب يازاردى.
اول قانسېپەقتلەر (كتابىڭ اىڭ گەرەكلى يەرلەرىنىڭ
قىسغاجا مانىسىنى) دوزەردى.

مەن اوندا كچىجىك غىز جاغاشىدم. ۋالودىا مەنى
چەت دللەردىن اوقداردى. مەن اونىڭ ياندا اوزانق
ۋاغتلار اوتوراردىم. اونىڭ ھەر بىر زادى دويىندەن
چىنتكىلەب هوۋلۇقمان پايجاسى بىلەن دەگىشىپ يىشى،

ایشلیشى ۋە گەرەك يەزلىرىنى دەپەرىزىدە گوچىرىشى
مەنى حلیران . غالدىراردى.

« مەنڭ ھەم اوڭا سەرەدب، شو زەيللىي مايشلاسما
ھەردى، اونىڭ مەندەن رازى بولب، مەنى اوژمەگىنى
مايسلارم.

« ۋلاديمير ايليج بوتىن گونىنى كتاب اوقاماق بىلەن
گەچىرەدى. يەكە سەيل اتمەك ۋە اوزىنە مەڭزەش
انقىلاپى اىشە تاييارلانب يورەن يولداشلارى بىلەن
گەپلەشمەك اوچىن، اوقدان دىناردى. ۋلاديمير ايليج
أولاب چىن انقىلاپچى بولاندان سوڭرادا، اوقوماق ۋە
اوقرەنمەك اىشلەرىنى غالدرمان گەزدى. توسىغا دا
ياتىرقا اول كوب اوقاب يازاردى. سوڭرا سور گونە
ايپەرلەندە ۋە چەت يۈرۈتلەرە غاچب گىدەندە ھەر
بر بوش ۋاغتىنى كتاب خانالارا بارماغا سارپ ادەردى.
ۋلاديمير ايلىچاڭ ناخىلىي ايشلانلىيگىنى گوركەزىيان ھەر
دورلى دەپدەر ۋە يازولارى بىزىدە ساقلاندى. بو
دەپدەرلەردى اول، قانسېھەقتىلەر دوزدى. كتابلاردان
گوچرلەن يەرلەرىنى اوزىنىڭ اوڭداكى اىشلەرى
اوچىن پەيدالاندىراردى. ۋلاديمير ايلىچاڭ ھەر بر
فەن (بىلم) دەن ناخىلىي كوب مقداردا اوقاب چىقانلىيغىنى
شول دەپدەر ۋە يازولاردان آڭلاماق بولىيا».

ۋلاديمير ايليج نامە اىسلەدى؟ اوز دورموشىنى
نامانىڭ يولىنا قربان اتدى؟

ۋلاديمېر أىلىچ دونيادە خوجايىن ۋە قول، باى ۋە
پوقارانڭ بولمازلىغىنى ئايسلاردى. اول، مولكدارلارنىڭ
دورت ئاش موڭ تاناپ يەرە آيە بولب، دايحانلارڭ
دورت ئاش تاناپ يەرە آيە بولماقلارينى ئايسلهمهزدى.
اول مولكدارلارڭ ھىچ بىر ئىشلەمان موغىت يەردەن
راخات گون گورب يوردىكلەرى حالدا دايحانلارڭ
حاتتا دايحان اوغلانلارينىڭ يىل يوزى بىللەرىنى يازمان
ئايشلاپ آخىردادا مەزلىكلىرىنى تاپمان يورەنلىرىنى
ايسلهمهزدى. اول، بوتىن فابريق ۋە زاۋىدلارڭ آز سانلى
بايلارڭ اللەرنى بولب، مىلييونلاب ايشچىلەرك ھىچ
بر زادسىز بولماقلارينى ئايسلهمهدى. اول، بايلارنىڭ
ئىشلەمان دونيائىنچى هەر بىر ياغىشى زادلارنى دان پايدالانب
يوردىكلەرى حالدا ايشچىلەرك بوتىن گون ئايشلاپ،
اوز اوغلانلارينى دوپىرب گەيدىر ب ۋە آيدىر ب
بىلمەدىكلەرىنى ئايسلهمهزدى.

اول بايلارڭ يوقارالارا زولم اتمەكلىرىنى ئايسلهمهدى.
اول آيدىرىدىكى، بوتىن دونيادا كى آداملار، ياشيان
يەرلىرىنى، بەدەنلىرىنىڭ رەڭگىنە، دللىرىنى ۋە دونيائىنچى
هایسى بىولەگىندە بولماقلارىنا سەرەتمان دەڭ ۋە
باراباردرلار. اول، زەھىمەتكەشلەرك زولم آشاغىندا

قالماقلارینا غارشى گوره شەردى. اول آپتىدىكى، بوتىن ايشچىلەر بىر-بىر لەرىنە دوغانلىرلار: روسلار، موسايىيلار، نىڭرلەر، يابونلار، ختايilar، نىمسىلەر، پەرەڭلەر ۋە ھەممە زەھەمەتكەشلەر آغا-ايىيدىرلەر. اول اينها شۇ زەھەمەتكەشلەرلەر آدام ئىالى ياشامماقلارينى ۋە اولارلەر اوز زەھەمەتكەشلەرلەر دەگشلى حاقىق بەرلمەگىنى تالاب ادەردى. اول بوتىن آداملارلەر قانون (زاكون) ياندا دەڭ بولماقلارينى سورادى. اول بوتىن يەرلەر ۋە بوتىن فابرىق زاۋىدلارلەر آزابكەش زەھەمەتكەشلەرلەرلەر ئىندە بولماغىنى تالاب ادەردى.

«ھەر كىيەڭىز زەھەمەت چە كە كەڭى گەرە كەر ۋە ايشلەمەدىكىڭىز ايمىڭە حاقى يوقدر» دىھەردى. يولداشلەنин بوتىن ايشچى ۋە دايىخان اوغلانلارينىڭ مەكتەبىدە اوقدىلماقلارينى ۋە مەكتەبلىرىڭ يە كە باى چاغالارى اوچىن غورالمازلىقلارينى تالاب اتدى. ۋلاديمير ايلىچ ياش اوغلانلارى أوران اوڭات گورەردى.

اول بىلەردىكى، ايشچى، دايىخان ۋەزە ھەممە تکەشلەرلەر ياغدايى دوزەلەرسە، اوغلانلارلەرلەر ياغدايى ھەم دوزەلچە كەر. اول بىلەردىكى، شۇل ۋاغىندا بوتىن

ياش اوغلانلار اگىلى، اشىكلى بولب، ياغىتى اويلدە.
ده ياشاب، اوقو اوقداقدىرلار. ۋلا迪مېر ايلىچىڭ اوغلا-
نلاردان برايسىلەگى بار بولسا، اودا اولار لۇدىنماڭ ياعشى
اوقاماقلارىدەر. يولداش لهنىن ياش قوممۇنىستىلەر لۇ-
3 نچى قورالتايندا اولا را آيتدى:

— « اوقاڭز! سز ياشلەر را قوممۇنىزىم جە مغىيىه تىينى
دوزمەك لازم بولار؟ ۋە اول جە مغىيىه تىىدە بوتىش آداملار-
دەك بولجاقدىرلار؟ او زاماندا باي، پوقارا، خوجايىن
ۋە قول دىهن تاپاوتلار يوق بولجاقدىر.

« بو زەيلى جە مغىيىه تى ياغىن قوممۇنىستىلەر جە مغىيىه
تىينى غوراماق اوچىن ھەم زور بىلەلەر لازىمەر كى،
او بىلەلەرى آلماق اوچىن دە كوب ۋە ياغىشى اوقاما-
ڭەرەكىر.

سز اوغلانلارا، سز ياشلارا ھەم ايشچى، ھەم
دايخان، ھەم اينجىنئار، ھەم آغرانوم، ھەم موغالىم ھەم
دوقتور ھەم، آرتىيىت (اوينچى)، ھەم سوراتچى بولماق
لازم بولار. سزە تازە ۋە اوشكات دونيا غوراماق لازم
بولار. مونىڭ اوچىن ھەم كوب كوب بىلەلەر لازم».
اينها ۋلا迪مېر ايلىچىڭ ياش قوممۇنىستىلەرمەزه آيدان
سوزلەرى. اول شول سوزلەرى پيانەر (كەشىشاف) لەرە
ۋە ھەممە اوغلانلارا آيتىماق ايسىلەدى ۋە آيتدى.

ۋلاديمير ايلىچ اوغلانلارى أوران اوڭات گورمەدى.
اول اوغلانلار بىلەن قاردان قالالار ۋە تومەكەن
ياساب اوين اويناردى.

مەن بىلىيانكى، اونڭ اوزى بر اوغلانا آعاجىڭ قابىغىندان
غايق ياساب بەر بدى. اول شو اوغلانڭ اوزىنەدە
قاراڭاڭ قابىغىندان غايق ياساماغى اوئرەتدى. مەن
بر اوغلانى بىلىيان، (اوزھىللەر كوب) ۋلاديمير
ايلىچ شول اوغلان بىلە ياقىن دوسى. اونڭ بىلە
اوينان ۋاغتىنى گورسەڭ! او يىڭ دويىيىنى يوقارىق
اوئرەردىلەر.

كاۋاغت: «ۋلاديمير ايلىچ، سىز ماوران شۇ ئۇخن بىلە
اوينىياسىيڭىز» دېنەدە اول يە كەشى جوغابى بەرەردى:
زەلەل بەرماڭ، بىز ايشلى اوينىياس.

ۋلاديمير ايلىچ اوغلانلار بىلە يە كە اويناماغى
ياغشى گورمان، بەلكى اول اوغلانلارڭ غامىنى ھەم
گورمەدى. 1921 نچى يىل بىزدە آچلىق بولان ۋاعتندا
ۋلاديمير ايلىچ نازىڭ كوب بولەكىنى اوغلانلار آج
غالماسىلار اوچىن اولارا پايلاماغا بويراردى.

ۋلاديمير ايلىچ اوغلانلار اوچىن آرچا ياساب غويا ردى.
ۋلاديمير ايلىچ گىچى ۋاغتلاردا ياشان، ھەم يوغالان

او باستدا هەنیز ھەم دایخان او غلانلارى اوچىن
بەزە تدیرب ياسادن آرچاسى دور ماقىدا در. اول بەزە گلى
آرچانى، او زىنڭ آيالى نادەزدا قونستانتىنۇۋنا ياياسا-
تدیربىدى. شۇنڭ اوچىن ۋلا迪مىر ايلېچى او غلانلار
ھەم يانغشى گورەردىلەر.

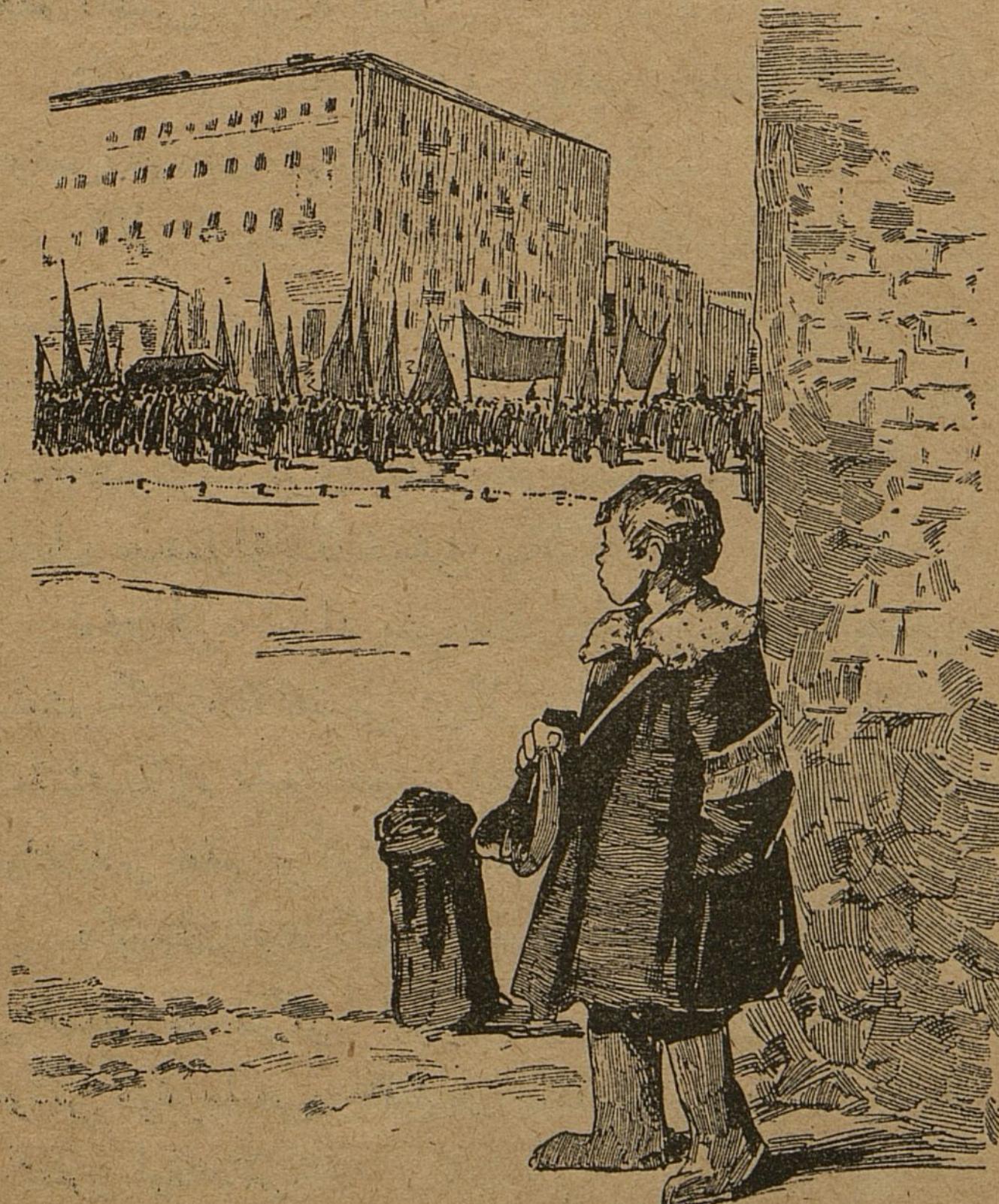
ۋلا迪مىر ايلېچ او لەندە بوتىن روسيەنڭ حاتتا
بوتىن دوزىيانڭ او غلانلارى آغلادىلار.

بالا لار اوينىدە او زالقى گولكى ۋە بە گەنچ اشيد
يىلمەدى. غايىتمام رايال موسىقىسىنڭ غايىغىلى ۋەزارىن
آۋازلارى اشيدىلەردى. ماتام مارشىنىڭ سەسلەرى،
او غلانلارڭ آۋازلارى بىلەن غارىشب انسانڭ يورە گنه،
ياددان چىقىمازلق برغا يىغى سالاردى.

او غلانلار، او زلەرىنىڭ ايڭى سوڭقى موندىنا چەنلى
يانغشى گورەن لەنینى آرالارندان يېرەنلەردى اوچىن
آغلاشدىلار، نامە اوچىن لەنینى او مرندە گورەمدەك
او غلانلار ھەم اوڭات گورىيالەر؟

«اوندان او تەرىيکى (آيدىالار او غلانلار) اول بىزە
زەھەمەت چەكمە گى او ۋەرەتدى. بىز ھازىر مەكتەبىدە
بوتىن دوعرىلىيى، حاقيقادى دوشۇنياس. بىزى او يەردە
يانغشى او قادىالار.

اول بىزه يە كەكتاب او قاماڭى بىيلدرمان، بەلكەن اوزمىزه
تازا دورمىش غورماڭى ھەم بىيلردى ». · · ·
اول اولدى، امما او نىڭ پىكىرلەرى اوزىنىڭ يازب
گىدەن كتابلارنىدا غالدىلار، ۋە بىز ھەم شو كتابلار دان

لەنین يالى ياشاماغى ياغنى اوزك اوچىن دئال باشغالار
اوچىن ياشاماغى اوۋۇرە نجه كىرس.
«لەنین—دوغر يىلىغى ساقلىيما.»
«لەنین—تەرتىب ساقلاماغىڭ اولى باشلىغىدر.»
«لەنین—بىزى مەكتەبە آلسىنلار ۋە اوقتىنلار»
دېدى.

اينهانامە اوچىن بىرنچى باسغانچاڭ مەكتەب!
اوقوجىسى 9 ياشلى اوراز چارى اوغلى ارتىز
بىلەن ساغات 8 دە يەرنىدەن تورپ، غارامتل قىز
بەللەيگى يەڭىنە باغلاب، اولەن لەنینى غارشى آلماق
اوچىن چىدى.

اول، غوشىنلارك آراسىدان گەچب، هايادان بوكىيدە
آستانسيا گەلدى.

نامە اوچىن سەن لەنینك اوڭىندەن چقىاسىڭ؟
سەن اونى تانىامىسىڭ؟ دىب سورالاندا اوراز چارى
اوغلى پوغتالق بىلەن جوغاب بەردى:

بىلەن، اول بوتىن دونيا ايشچىلەرىنىڭ باش توتانى،
اول بوتىن دونيادە اينقىلاپ بولماگىنى ايسىلەدى.

اينهاشونك اوچىن 256 نچى اوغلانلار اوينىڭ
پيانەرلەرى آيتدىلار « دىنچ يات ۋلاديمير ايليا
بىزنىڭ اوقدوچىمىز لەنин

اوغلى! بىز هەم سەن يالى ايشچىلەر سەپىنىڭ پەيداسى
اوچىن دىنمان، يادامان ايشلە جەكىرس.

موڭلاپ ۋە موڭلاپ اوغانلار آيتدىلار: «بىز يولداش
لەنинە مەڭزەمەك ايسلىياس. ھاوا اوغانلار، آزا جق
بولسادا ۋلاديمير ايلىچە مەڭزەماگە درشىڭز. ۋلاديمير
ايلىچ اوزىنىڭ باشلان ايشىنى غوتارمان اولدى. اول
بوتىن دونيا زەھىمەتكەشلەرىنى آزاد انماگە يەتشمىدە.
ايىها اوغانلار، اونىڭ باشلان ايشىنى آخرىنا يەترەمەك
اولاانىڭزدان سوڭرا سزلىك بورجىڭزدر.

Fac 1471

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-417559798-10

DFG

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-417559798-10

DFG

Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-417559798-10

DFG

цена 12 коп.

باهاسى 12 كويك

стай 1411

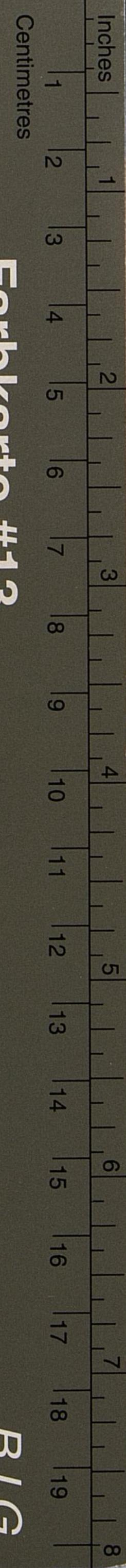
Universitäts- und Landesbibliothek Sachsen-Anhalt
urn:nbn:de:gbv:3:5-1192015415-417559798-10

DFG

Lilina :
nas učitel'
Lenin.

Moskva 1925

Farbkarte #13

B.I.G.
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

بۇ تىن دۇ بىا يو قىسىملىرى بىر لەتتىيەكىز!

لېلىيە

بىز لىق او قو دو چىمىز لەنин

س. س. س. ر. حالقلارىنىڭ دۇيىب نەشر يىياتى
مه سكاۋ - 1925 يىل